

SEÇİM COĞRAFYASI BAĞLAMINDA 2023 CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMLERİNİN MEKÂNSAL ANALİZİ: İSTANBUL ÖRNEĞİ

Spatial Analysis of the 2023 Presidential Elections in the Context of Electoral Geography: The Istanbul Example

Tuğrul AVCI¹

Öz

Toplumların Sosyo-kültürel ve ekonomik yapısı hakkında fikirler veren seçimler toplumların kendini idare etme güdüsü ile doğmuştur. Köken itibarıyla Antik Yunan medeniyetine kadar giden seçimler toplumlarca kendi kültürel özelliklerine göre değişiklik gösterebilmektedir. Modern anlamda 18. Yüzyıldan itibaren uygulanan seçimler Türkiye Cumhuriyetinde ilk defa 1923 yılında yapılan ve 1934 yılında kadınlara verilen seçme ve seçilme hakkı ile yeni bir boyut kazanarak Türkiye Cumhuriyetinin demokrasi temelleri atılmıştır. Türkiye'nin sosyo-kültürel ve ekonomik çeşitliliğini barındıran İstanbul seçim sonuçları ile ülkenin genel siyasi eğilimleri hakkında fikirler verebilmektedir. Çalışmada 14 - 28 Mayıs 2023 tarihlerinde yapılan I. tur ve II. tur olarak isimlendirilen Cumhurbaşkanlığı seçim sonuçları Yüksek Seçim Kurulu'ndan (YSK) temin edilmiştir. Temin edilen seçim verileri çeşitli Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) yazılımlarında mekânsal istatistik yöntemi olan Standart Sapma Elipsi tekniği ile analiz edilerek adayların her iki turdaki oy dağılımlarının coğrafi yönelimi incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda I turda seçmen desteğinin belirgin mekânsal kümelenmeler sergilediğini belirlenmiştir. Kemal Kılıçdaroğlu'nun oyları güney ve merkez ilçelerde yoğunlaşırken, Recep Tayyip Erdoğan'ın destekçi tabanı kuzey ve doğu aksı boyunca dağılım göstermiştir. I. turda Sinan Oğan'ın oylarındaki artış ve azalış eğilimi Recep Tayyip Erdoğan'ın aldığı oyların dağılımı ile benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. II. turda genel coğrafi desen korunsa da, özellikle elenen adayların oylarının yeniden dağılımıyla ilçe düzeyinde oy geçişleri yaşanmıştır. II. turdaki standart sapma elipsi, Erdoğan'ın oy dağılımının daha az sapma göstererek istikrarlı hale geldiğini, Kılıçdaroğlu'nun oy dağılımının ise kuzeye ve doğuya doğru coğrafi olarak genişleyerek daha yaygın ancak daha az yoğun bir destek artışı sergilediğini göstermiştir. Çalışmada, seçim sonuçlarının istatistiksel olarak mekânda nasıl bir davranış gösterdiği tespit edilmeye çalışılmış istatistiksel verilerden anlamlı coğrafi desenlere dönüştürülmüştür. Bu yönüyle çalışma mekânsal istatistik yöntemlerinin seçim sonuçları gibi sosyolojik bir durumun mekânsal davranışını ortaya koyarak literatüre katkı sağlamayı hedeflemektedir. İstanbul'daki siyasi tercihler ile coğrafi mekân arasında, şehrin sosyo-ekonomik ve demografik yapısıyla şekillenen güçlü bir ilişki olduğu teyit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Seçim coğrafyası, Mekânsal istatistik, İstanbul seçimleri, Oy dağılımı, Mekânsal yaklaşım.

Abstract

Elections, which provide insights into the socio-cultural and economic structures of societies, are born out of societies' drive for self-governance. Elections, which date back to ancient Greek civilization, can vary across societies according to their own cultural characteristics. Elections, which have been practiced in the modern sense since the 18th century, were first held in the Republic of Turkey in 1923 and gained a new dimension with the right to vote and be elected to women in 1934, laying the foundations of democracy for the Republic of Turkey. The results of the Istanbul election, which embody Türkiye's socio-cultural and economic diversity, can provide insights into the country's general political tendencies. In this study, the results of the presidential elections held between May 14 and 28, 2023, were obtained from the Supreme Election Council (YSK). The obtained election data were analyzed using the Standard Deviation Ellipse technique, a spatial statistical method, in various Geographic Information Systems (GIS) software programs to examine the geographical trend of the candidates' vote distributions in both rounds. The analyses revealed that voter support in the first round exhibited distinct spatial clusters. Kemal Kılıçdaroğlu's votes were concentrated in the southern and central districts, while Recep Tayyip Erdoğan's supporter base was distributed along a northern and eastern axis. The increasing and decreasing trend in Sinan Oğan's votes in the first round was found to be similar to the distribution of votes received by Recep Tayyip Erdoğan. While the general geographic pattern was maintained in the second round, vote shifts occurred at the district level, particularly due to the redistribution of votes for eliminated candidates. The standard deviation ellipse in the second round indicated that Erdoğan's vote distribution became more stable with less deviation, while Kılıçdaroğlu's vote distribution expanded geographically northward and eastward, exhibiting a more widespread but less concentrated increase in support. This study attempted to determine the statistical spatial behavior of election results, transforming statistical data into meaningful geographical patterns. In this respect, the study aims to contribute to the literature by demonstrating the spatial behavior of a sociological phenomenon, such as election results,

¹ Dr., Onikşubat Belediyesi, ORCID ID: 0000-0003-2395-8134, fakioglu.tugrul@gmail.com

through the use of spatial statistical methods. It has been confirmed that there is a strong relationship between political preferences and geographical location in Istanbul, shaped by the socio-economic and demographic structure of the city.

Keywords: Electoral geography, Spatial statistics, İstanbul elections, Vote distribution, Spatial approach.

GİRİŞ

Demokrasinin vazgeçilmez bir parçası olan seçim vatandaşların özgür rekabet ortamında yaptıkları tercih ile toplumun yönetimine katılma güdüsü olarak meydana gelen bir süreçtir. Demokratik bir ortamda gerçekleştirilen seçim ile seçmen siyasi parti tercihinine, adaylara ve politikalara yönelik yaptığı tercih ülkenin siyasi geleceğini de şekillendiren kritik bir faktördür (Armutcu, 2023; Özözen Kahraman, 2007; Yerlikaya Şaşmaz, 2016). Bu doğrultuda seçmenlerin gösterdiği tutum seçim sonuçlarına yansımakta ve seçim sonuçları büyük oranda tarihi, sosyolojik, ideolojik, dini, psikolojik ve ekonomik parametrelere göre şekillenmektedir (Biçici & Sönmez, 2015). Demokratik bir ortamda kullanılan oylar ile seçmenler siyasi otoriteyi belirleme ve hoşnutsuz oldukları bir siyasi otoriteden yönetim yetkisini alabilmektedirler. Bu çalışma, İstanbul örneğinde 2023 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin mekânsal desenlerini CBS destekli istatistiksel yöntemlerle analiz ederek Türkiye’de seçim coğrafyasına yeni bir metodolojik yaklaşım sunmayı amaçlamaktadır.

Medeniyet tarihi kadar eski bir kavram olan seçim birçok medeniyette kendine has yöntemlerle uygulanırken kökeninin Antik Yunan’a kadar uzandığı kabul edilmektedir. Ancak günümüzdeki formundan farklı olarak tüm toplumdan ziyade toprak sahibi olma, erkek olma veya din adamı olma gibi şartların yer aldığı seçime belirli bir zümrenin katıldığı kölelerin, kadınların ve yerli olmayanların katılmadığı bir sistem olarak Antik Yunan’da ortaya çıktığı düşünülen seçim kavramı günümüze gelinceye kadar bazı değişiklikler yaşamıştır. Türk toplumunda modern dönem seçim kavramı Osmanlı Devletine 1840 yılında kurulan “Muhassıllık Meclisi Seçimleri” ile başlamıştır. Yerel seçim uygulaması olan muhassıllık seçimi ile vergi toplayacak memurun seçimi gerçekleştirilirken genel seçim anlamında ilk seçim 1876 yılında ilan edilen Kanun-u Esasî’ye göre gerçekleştirilen seçim olmuştur (Efe, 2009; Özdemir ve Nişancı, 2019). Cumhuriyet Dönemine gelindiğinde ise 1923 yılında yapılan iki dereceli seçim İhtihab-ı Mebusan Kanununa göre gerçekleştirilirken 1943 yılında yapılan seçim Mebus Kanunu’na göre gerçekleştirilmiştir. 1923-1943 yılları arasında gerçekleştirilen bu seçimler tek parti dönemi seçimleri olurken 1946-1957 yılları arasında yapılan seçimlerde tek dereceli liste usulü seçimler yapılmıştır. 1960 yılına gelindiğinde ise askeri darbe ile seçim sistemi değiştirilmiştir. 1965 yılında yapılan milletvekili seçiminde milli bakiye seçim sistemi uygulanırken 1969-1977 yılları arasında yapılan seçimler baraj uygulaması kaldırılmıştır. 1980 yılındaki askeri darbe ile seçim sistemi yeniden değişikliğe uğrayarak kaldırılan baraj sistemi % 10 olarak yeniden uygulanmaya başlamıştır (Kaya, Toroğlu, ve Adıgüzel, 2015; Özdemir ve Nişancı, 2019; Yerlikaya Şaşmaz, 2016). Son olarak 21.01.2017 Tarihli ve 6771 Sayılı Anayasa Değişikliği Kanunu ile hükümet sistemi değişikliğine gidilmiş ve parlamenter hükümet sistemi terk edilerek yerine başkanlık sisteminin içerisinde yer alan Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilmiştir. 1960 yılından sonra yaşanan darbeler ve akabindeki seçim sistemindeki değişiklikler demokratik anlamda bir takım olumsuzlukları da beraberinde getirmiştir. Örneğin 1960 yılındaki askeri darbenin sonucunda halkın iradesine müdahalede bulunulmuş dolayısıyla ekonomik ve sosyal açıdan gerek uluslararası arenada gerek toplum nezdinde kayıplar yaşanmıştır. Bu bağlamda demokrasinin hâkim olduğu dönemlerde Türkiye hem yurt içinde hem de yurt dışında sosyo-ekonomik anlamda daha güçlü bir imaj sergilemiştir (Doğan ve Doğan Sertkaya, 2022).

Mekânla sıkı bir ilişki içerisinde olan seçimler mekâna bağlı değişim gösteren sosyal, ekonomik, kültürel ve demografik unsurlardan etkilenmekte ve bu doğrultuda şekillenmektedir (Kaya İ. , 2008; Armutcu ve Tan, 2023; Üzmez, 2020). Bu unsurlar doğrultusunda mekâna göre değişim gösteren seçimleri siyasi coğrafyanın alt dallarından biri olan seçim coğrafyası incelemektedir (Gençkaya ve Bakırcı, 2022). Bu bağlamda 14 Mayıs 2023 ve 28 Mayıs 2023 tarihlerinde yapılan iki seçimin mekânsal dağılışı değerlendirilmiştir. 14 Mayıs 2023 tarihinde yapılan seçim sonucunda salt çoğunluğun sağlanamaması neticesinde 28 Mayıs 2023 tarihinde en çok oy alan iki aday arasında ikinci tur seçimi yapılmıştır. Bu iki seçim arasında oyların dağılımında nasıl bir mekânsal değişimin olduğu çalışmanın amacı dâhilinde sorgulanırken araştırma sahası olarak İstanbul ili seçilmiştir. İstanbul ili ilçelerine göre oy dağılışı değerlendirilirken iki seçim arasındaki oyların dağılımındaki farkı açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırma sahası olarak İstanbul’un seçilmesinde Türkiye’nin her bölgesinden aldığı göç ile temsil yeteneğinin yüksek olmasıdır. Türkiye’nin politik ve ekonomik merkezi konumundaki İstanbul nüfus bakımından da önemli bir payı barındırmaktadır (Gökburun ve Sertkaya Doğan, 2023). Bu bağlamda Türkiye’nin her bölgesinden temsilciler barındıran bu şehir sosyo-kültürel ve ekonomik açıdan katmanlara sahip olması gibi nedenlerle çalışma alanı olarak tercih edilmiştir (Özözen Kahraman, 2007; İbrahimov ve Özözen, 1999). Bu çalışma, İstanbul örneğinde 2023 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin mekânsal desenlerini CBS destekli istatistiksel yöntemlerle analiz ederek Türkiye’de seçim coğrafyasına yeni bir metodolojik yaklaşım sunmayı amaçlamaktadır.

MATERYAL VE METOT

Çalışma alanı olarak seçilen İstanbul ili sınırları içerisinde ilçe düzeyinde sınırlandırılan çalışmada zamansal aralık olarak Mayıs 2023’te yapılan I. ve II. tur Cumhurbaşkanlığı seçimleri ele alınmıştır. Cumhurbaşkanı adaylarının aldıkları oylar üzerinden değerlendirilen çalışmada Milletvekili Seçimi hariç tutulmuştur. Çalışmaya kaynak olarak Yüksek Seçim Kurulunun web sitesinden YSK Açık Veri Portalı sayfasından İstanbul ilçeleri ölçeğinde (kayıtlı seçmen sayısı, kullanılan oy sayısı, geçerli oy sayısı ve adayların aldıkları oy sayıları) yurt içi seçmen sonuçlarına göre dijital formatta temin edilmiştir. Temin edilen veriler Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) yazılımlarına aktararak mekânsal istatistik tekniği olan standart sapma

elipsi yöntemlerine göre hesaplanmıştır. İlk olarak 1926 yılında D. Welty Lefever tarafından kullanılan (Lefever, 1926) Standart sapma elipsi yöntemi 1970'li yıllara kadar pek kullanılan bir yöntem olmamasına rağmen 1970 sonrası birçok coğrafya çalışmasında kullanılmıştır (Raine, 1978). Standart sapma elips yöntemi mekâna ait verinin dağılışı derecesine bağlı olarak yayılım derecesini ve yayılımın yönelimi tespit etmek için kullanılan mekânsal istatistik yöntemidir. Bu yöntem standart mesafe yönteminden dağılışı yönelimini göstermesi bakımından ayrılmaktadır (Çakıroğlu ve Hinic, 2006; Sandal, Karabulut ve Gürbüz, 2008; Kaya, Toroğlu ve Adıgüzel, 2015). Standart sapma elipsi yöntemi

$$S_x = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n [(x_i - \bar{x}_{mc}) \cos \theta - (y_i - \bar{y}_{mc}) \sin \theta]^2}{n}}$$

$$S_y = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n [(x_i - \bar{x}_{mc}) \sin \theta + (y_i - \bar{y}_{mc}) \cos \theta]^2}{n}}$$

Denklemleri ile hesaplanmaktadır (Çubukçu, 2015, s. 200). Denklemlerde standart sapma elipslerinden (S_x) x ekseninin sapma açısını (S_y) y eksenini sapma açısını belirlemek için kullanılmaktadır. Çalışmada standart sapma elipsi yöntemi ArcGIS yazılımında hesaplanmıştır. Bu yazılımda kullanılan denklemlerde standart sapmanın sonucu $\sqrt{2}$ ile çarpılmaktadır. ArcGIS yazılımında kullanılan denklemler

$$S_x = \sqrt{2} \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n [(x_i - \bar{x}_{mc}) \cos \theta - (y_i - \bar{y}_{mc}) \sin \theta]^2}{n}}$$

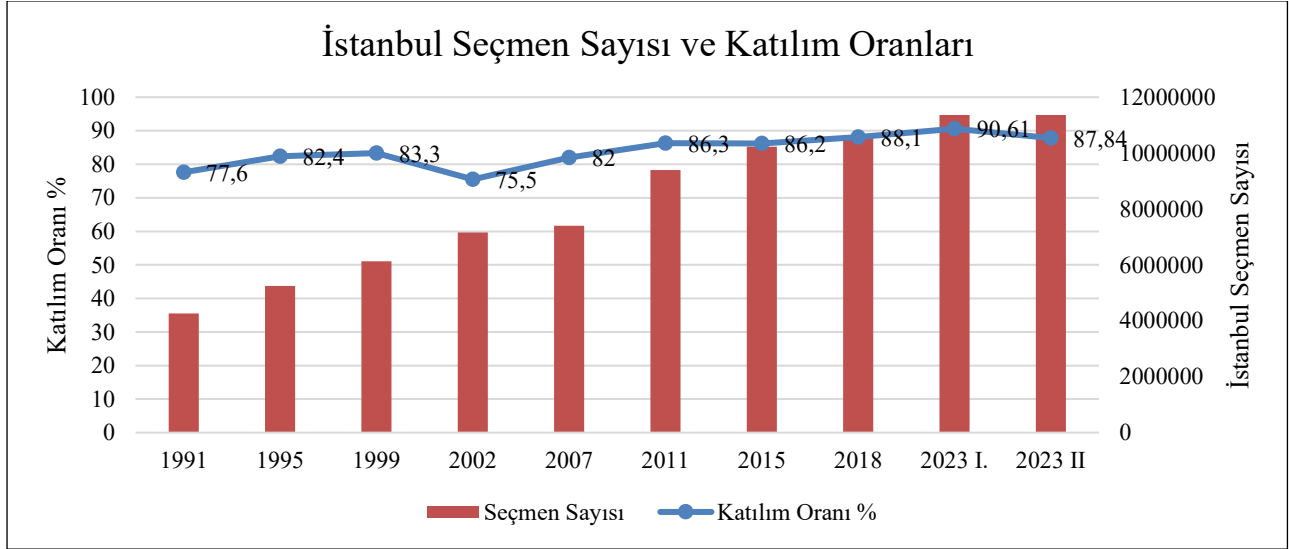
$$S_y = \sqrt{2} \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n [(x_i - \bar{x}_{mc}) \sin \theta + (y_i - \bar{y}_{mc}) \cos \theta]^2}{n}}$$

Şeklinde (Çubukçu, 2015, s. 201).

Yapılan bu analizlerle İstanbul ilindeki siyasi dağılımda meydana gelen sapmalar hesaplanmaya çalışılmıştır. Son olarak adayların aldığı oylar toplam oylara oranlanarak gösterdiği dağılışı CBS ortamında hazırlanan tematik haritalarla görselleştirilmiştir. Seçim coğrafyası çalışmaları yoğunlukla yöntem olarak seçim sonucu istatistikleri nitel olarak değerlendirildiği çalışmalardan oluşmaktadır. Seçim sonuçlarının mekâna göre değişimini tespit edebilmek adına son yıllardaki yapılan çalışmalarda mekânsal istatistik yöntemlerinin kullanımı artmaktadır. Ancak sosyolojik bir olay olan seçimin mekânsal örüntüsü anlamak adına mekânsal istatistik tekniklerinin kullanıldığı çalışmalara yönelim olsa da yeterli sayıya ve çeşitliliğe ulaşmamıştır. Bu bağlamda literatüre katkı sağlamak amacıyla çalışmada kullanılan standart sapma elipsi yöntemi çekirdek yoğunluğu analizi veya Moran's I gibi mekânsal yoğunluğu tespit etmeye çalışan mekânsal istatistik yöntemlerinden farklı olarak seçim sonuçlarının yönelimini göstermesi açısından önemlidir. Bu yöntem mekânsal yoğunluktan ziyade mekânsal yönelimin vurgulanması açısından çalışmada yöntem olarak kullanılmıştır.

BULGULAR

14 Mayıs 2023 tarihinde Türkiye Genel Seçimleri ile birlikte yapılan Cumhurbaşkanlığı seçiminde salt çoğunluğa ulaşamaması nedeniyle ikinci tura kalarak 28 Mayıs 2023 tarihinde Cumhurbaşkanlığı için yeniden seçime gidilmiştir. 14 Mayıs 2023 Seçiminde İstanbul ölçeğinde 10.291.297 kişi seçime katılmıştır. Türkiye genelinde 53.993.683 kişinin katıldığı seçimin Türkiye geneli katılım % 88,92 olurken İstanbul ilinde bu oran % 90,61 olmuştur (T.C. Yüksek Seçim Kurulu, 2023). 28 Mayıs 2023 tarihinde yapılan ikinci tur seçimlerinde ise Türkiye genelinde katılım sayısı 52.093.375 kişi olurken katılım oranı % 3,2 oranında azalarak % 85,72'ye gerilemiştir. İstanbul ili özelinde ise 9.984.159 kişi oy kullanmış ve katılım oranı % 2,77 gerileyerek % 87,84 oranında düşmüştür. Seçimlere katılım oranları İstanbul ili özelinde uzun yıllar ortalamasına bakıldığında genel anlamda yüksek katılım oranının olduğu tespit edilmiştir (Özözen Kahraman, 2007; Gençkaya ve Bakırcı, 2022). 2023 seçimleri her ne kadar ikinci turda katılımda düşüş eğilimi gözlemlense de genel anlamda katılımın yüksek olduğu bir seçim olmuştur. 1991 yılından 2023 yılına kadar yapılan genel seçimlerdeki katılım oranları değerlendirildiğinde genel eğilim % 80 oranının üzerinde seyretmiştir. 1991 yılı ve 2002 yıllarında % 77,6 ve % 75,5 oranında katılımın sağlandığı seçimler katılım oranının en düşük olduğu seçimler olurken günümüze son 30 yılda en fazla katılım % 90,61 oranla 2023 I. tur seçimi olmuştur (Şekil 1).

Şekil 1. 1991-2023 Seçim Dönemleri Arası İstanbul İlinde Seçimlere Katılım Oranları

İlçe ölçeğinde katılım değerlendirildiğinde en yoğun katılımın % 90,18 oran ile Şile ilçesi olurken katılımın % 89'un üzerinde olan Çatalca, Kadıköy, Çekmeköy, Sultangazi, Tuzla ve Kartal ilçeleri katılımın yoğun olduğu ilçeler olarak tespit edilmiştir. Katılım oranının en düşük olduğu ilçeler ise % 84,84 oran ile Fatih ilçesi olurken katılımın % 86'dan düşük olduğu ilçeler Beyoğlu, Şişli, Zeytinburnu, Adalar ve Esenyurt ilçeleri olmuştur. Katılımın genel anlamda düşük olduğu ilçeler 1. Seçim bölgesi olarak kategoriye ayrılan nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu ilçeler oluşturmaktadır. İl genelinde ise Anadolu yakasında yer alan ilçelerde katılım oranı Avrupa yakasında yer alan ilçelere nazaran daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Şekil 2). Tarihi yarımada da yer alan Fatih ve Zeytinburnu ilçelerinin yer aldığı bölge ile Beyoğlu ve Şişli ilçelerinin yer aldığı bölgelerde düşük katılım oranının kümелendiği tespit edilmektedir. Anadolu yakasında ise Sultanbeyli, Pendik ve Sancaktepe ilçelerinin yer aldığı bölgeler çevresine göre düşük katılım gözlenmektedir. Katılım yoğunluğu ise Arnavutköy hariç İstanbul'un kuzeyinde yer alan ilçelerde gözlenmektedir (Şekil 2).

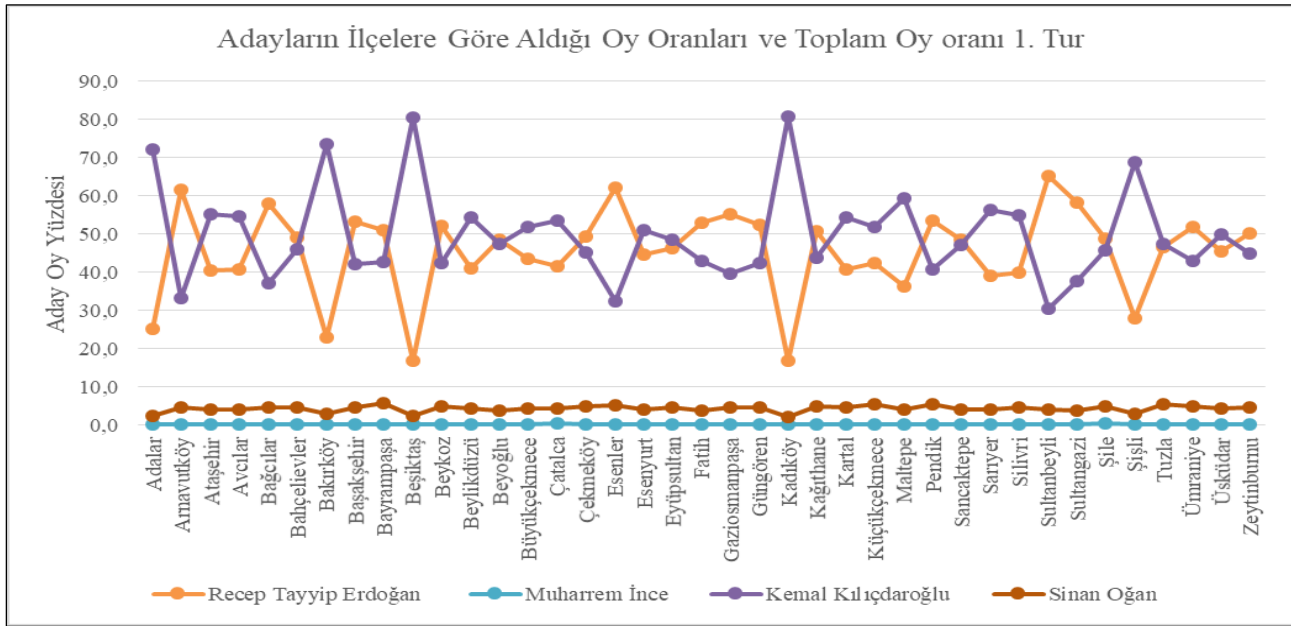

Şekil 2. 28 Mayıs 2023 Sonuçlarına Göre İlçe Ölçeğinde Katılım Oranları

14 Mayıs 2023 tarihinde gerçekleştirilen genel seçim ve Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde Cumhurbaşkanı adayları ittifaklar üzerinde seçime girmişlerdir. Cumhuriyet ittifakı adayı olarak Recep Tayyip Erdoğan seçilirken Millet İttifakı adayı Kemal Kılıçdaroğlu Adalet İttifakı adına Sinan Oğan ve Memleket Partisi adına Muharrem İnce Seçim yarışına katılmışlardır. Seçime üç gün kala Memleket partisi adına aday olan Muharrem İnce adaylıktan çekildiğini açıklamış olsa da oy pusulaları basılmış olduğu için sandıklardan Muharrem İnce adına da oylar çıkmıştır. Cumhuriyet ittifakı içerisinde yer alan partiler Adalet ve Kalkınma Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, Büyük Birlik Partisi, Yeniden Refah Partisi ve dışarıdan destek veren Hür Dava Partisi ile Demokratik Sol Parti olmuştur. Millet İttifakı içerisinde yer alan partiler ise Cumhuriyet Halk Partisi, Saadet

Partisi, Demokrat Parti, İyi Parti, Demokrasi ve Atılım Partisi ile Gelecek Partisi yer almıştır. Ata ittifakı içerisinde ise Zafer Partisi ile Adalet Partisi yer almıştır. Bu dört adayın 14 Mayıs 2023 tarihinde gerçekleştirilen I. tur seçim sonuçlarına göre aldığı oy oranları ise Recep Tayyip Erdoğan % 45,4, Muharrem İnce % 0,3, Kemal Kılıçdaroğlu % 49,9 ve Sinan Oğan % 4,4 olmuştur.

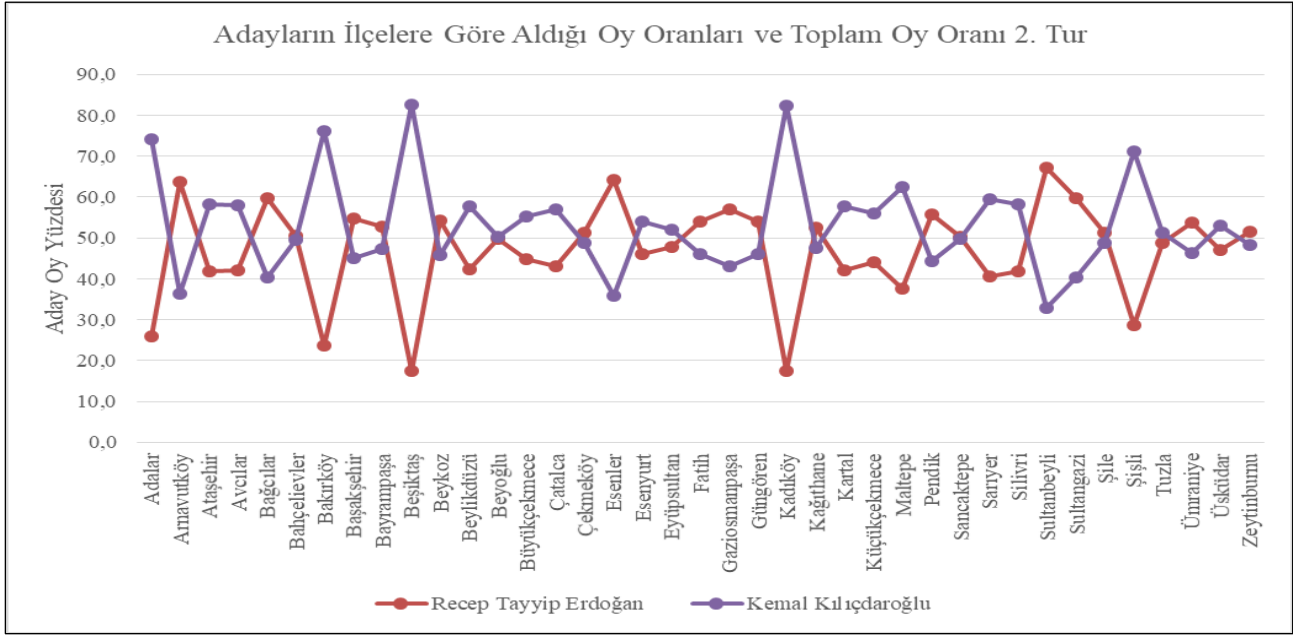
I. tur ve II. tur seçimlerinin sonuçlarına aday ölçeğinde ve ilçe bazlı değerlendirdiğimizde ise I. tur seçiminde en fazla oyu alan aday Kemal Kılıçdaroğlu'nun Kadıköy % 80,6, Beşiktaş %80,5, Bakırköy %73,5, Adalar % %72,2 ve Şişli %68,7 oranlarında ilçelerden oy aldıkları gözlenmiştir. Bu seçimde en çok ikinci oyu alan aday Recep Tayyip Erdoğan ise Sultanbeyli % 65,2, Esenler % 62,1, Arnavutköy % 61,6, Sultangazi % 58,3 ve Bağcılar % 57,9 oranlarında ilçelerden oy almışlardır. Toplamda % 4,4 oranında oy alan Sinan Oğan ise Bayrampaşa % 5,8, Tuzla % 5,6, Pendik % 5,5 ve Küçükçekmece % 5,5 oranlarında ilçelerden oy almışlardır. Muharrem İnce ise % 0,3 oranında oy almıştır. Genel olarak oy dağılımı değerlendirildiğinde Recep Tayyip Erdoğan ve Kemal Kılıçdaroğlu adaylarının Eyüpsultan, Tuzla Beyoğlu, Sancaktepe ve Şile ilçelerinde oy oranları birbirlerine yaklaştığı gözlenirken istatistiksel olarak Sinan Oğan'ın oylarındaki artış ve azalışın Recep Tayyip Erdoğan'ın aldığı oy durumu ile benzeştiği gözlenmiştir. Burada Kemal Kılıçdaroğlu'nun yüksek oy oranına ulaştığı ilçelerde Sinan Oğan'ın oyları düşüş trendi gösterirken Recep Tayyip Erdoğan'ın yüksek oranda oy aldığı ilçelerde Sinan Oğan'ın oy oranının arttığı gözlenmiştir. Buradan hareketle Sinan Oğan seçmenin Recep Tayyip Erdoğan seçmeni ile benzer eğilimde olduğunu yorumlamak mümkündür (Şekil 3).

Şekil 3. I. Tur Sonuçlarına Göre Adayların İlçe Ölçeğinde Aldığı Oy Oranları.

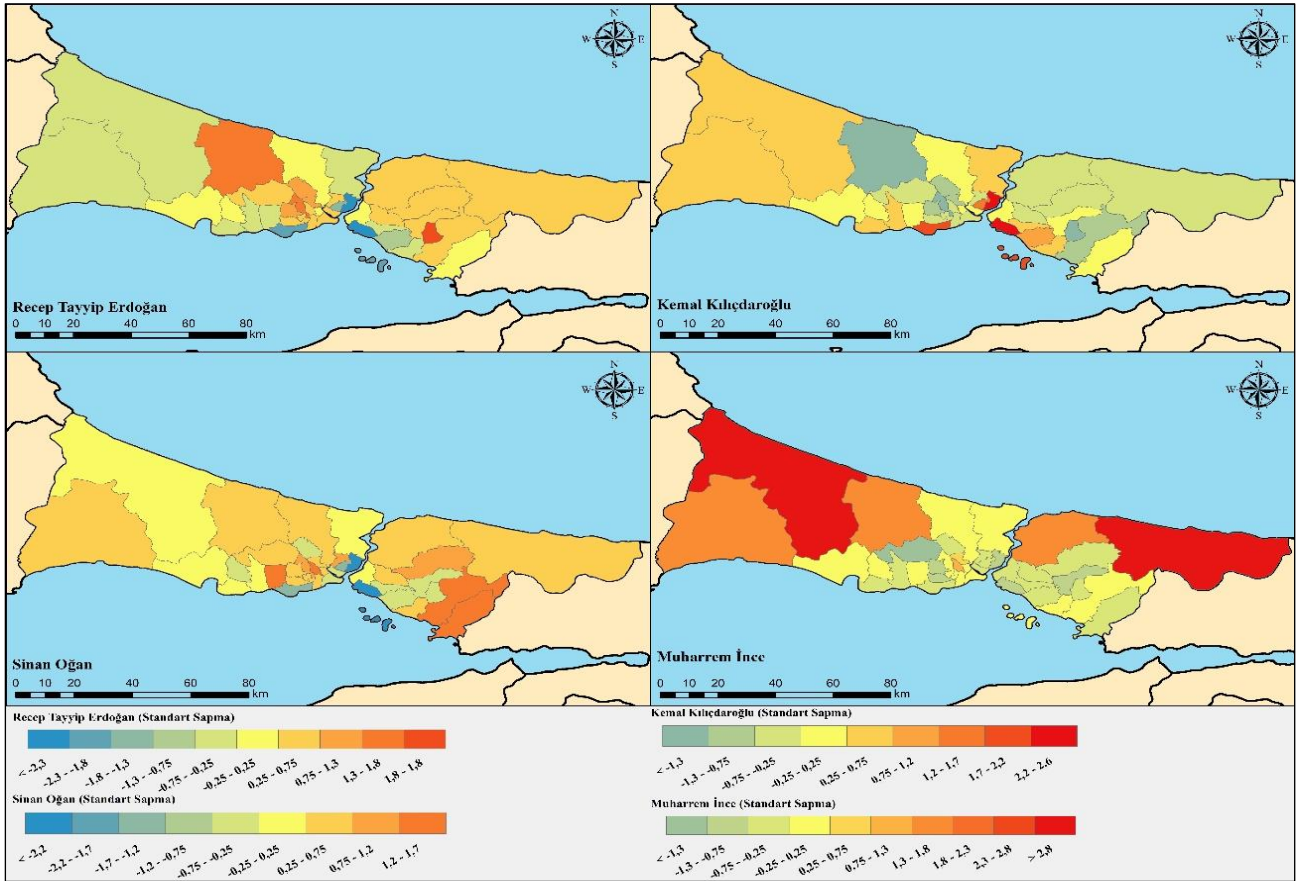
Adayların II. tur sonuçları ilçe ölçeğinde değerlendirildiğinde ise II. tura kalan Recep Tayyip Erdoğan ile Kemal Kılıçdaroğlu arasında seçim 28 Mayıs 2023 tarihinde yenilenmiştir.

İlçe ölçeğinde genel dağılımın I. tur seçimleri ile benzer eğilimde olduğunu göstermektedir (Şekil 4). II. tur seçimlerinde Sinan Oğan ve Muharrem İnce'nin oylarının II. tura kalan iki aday arasında paylaşılacağı düşünülse de oy dağılımı mekânsal olarak değişiklik göstermiştir. II. turda en fazla fark % 10 oranıyla Üsküdar ilçesinde yaşanmıştır. Üsküdar ilçesinde Kemal Kılıçdaroğlu oy oranını % 10 artırmaya karşın bu ilçede Recep Tayyip Erdoğan bir önceki tura nazaran % 4,8 oranında oy kaybederken bir önceki turda % 4,9 oranındaki Sinan Oğan seçmeni Kemal Kılıçdaroğlu'nu tercih etmiştir. Bu durumun tam tersi olarak II. turda Recep Tayyip Erdoğan Ümraniye ve Zeytinburnu ilçelerinde rakibi Kılıçdaroğlu'nun seçmeninden oy almayı başarmıştır. Bu turda Ümraniye ilçesinde Kemal Kılıçdaroğlu % 1,2 oranında oy kaybederken Recep Tayyip Erdoğan bir önceki turda % 5,6 olan Sinan Oğan'ın oylarını da alarak rakibine % 7,1 oranında fark atmıştır. Benzer durum Zeytinburnu ilçesi içinde söz konusudur. Bu turda Zeytinburnu ilçesinde Kemal Kılıçdaroğlu % 1,4 oranında oy kaybederken Recep Tayyip Erdoğan rakibine % 6,2 oranında fark atmıştır. Ancak II. turda adayların aldıkları oyların fark oranları değerlendirildiğinde Recep Tayyip Erdoğan'ın aldığı oy oranı % 1,6 oranında artış gösterirken Kemal Kılıçdaroğlu'nun fark ortalaması % 3 oranında olmuştur.

Şekil 4. II. Tur Sonuçlarına Göre Adayların İlçe Ölçeğinde Aldığı Oy Oranları.

Adayların standart sapmaları elipsine göre aldıkları oylar değerlendirildiğinde genel olarak standart sapma elipsinin doğu batı yönlü olduğu gözlenirken bu duruma oy yoğunluğunun bu yönde dağılışı göstermesi sebep olmaktadır. En fazla sapma gösteren adayın Muharrem İnce olduğu gözlenirken Muharrem İnce'nin kuzeyde yer alan ilçelerden daha yoğun oy aldığını görmek mümkündür. Ancak Muharrem İnce'nin aldığı oyların en fazla sapmaya neden olmasına İnce'nin adaylıktan çekilmesinin akabinde tepki oyu olarak Şile ve Çatalca ilçelerinde % 0,4 oy alması ile açıklamak mümkündür. Adayların standart sapma oranlarına bakıldığında 2,8 sapma ile en fazla sapmanın Muharrem İnce olduğunu gözlemek mümkündür. Diğer adayların sapma oranları ise 2,6 sapma ile Kemal Kılıçdaroğlu, 1,8 sapma ile Recep Tayyip Erdoğan 1,7 sapma ile Sinan Oğan olarak gözlenmiştir(Şekil 5). Bu oranlardan hareketle Sinan Oğan ve Recep Tayyip Erdoğan'ın oylarının daha az sapma gösterdiğini ve daha istikrarlı bir seçmen yapısına sahip olduğunu ifade etmek mümkündür.

Şekil 5. I. Turda Adayların Standart Sapma Oranları.

Standart sapma elipsinin mekânsal konumu açısından değerlendirildiğinde ise adayların oy aldıkları bölgelere göre elipsin yönü belirmektedir. Burada standart sapması diğerlerine göre daha geniş bir eğilim gösteren Muharrem İnce'nin oy dağılımının da bu minvalde şekillendiğini ifade etmek mümkündür. İncenin oylarının Şile ve Çatalca ilçelerde yoğunlaştığını gözlemek mümkündür. Şile ve Çatalca ilçelerinin kuzeyde yer alması ve İnce'nin oylarının kendi içinde en yüksek oranda oy alması standart sapma elipsinin diğer adayların standart sapmalarına nazaran daha kuzeyde ve daha doğu batı aksında bir eğilim gösterdiğini görmek mümkündür. Zira Şile ve Çatalca'nın İstanbul için en kuzeydoğu ve kuzeybatı yönlerinde yer alması mekânsal olarak eğrinin daha geniş bir yay çizmesinde etkili olmaktadır. Sinan Oğan'ın aldığı oyların standart sapma elipsine bakıldığında ise elipsin diğer adaylara nazaran Anadolu yakasına doğru daha fazla eğilim gösterdiği saptanırken I. turda en fazla oyu alan Kemal Kılıçdaroğlu ise ilin güneyinde yer alan ilçelerden daha fazla oy aldığını ifade etmek mümkündür. I. turda Kılıçdaroğlu Adalar, Bakırköy, Beşiktaş ve Kadıköy ilçelerinde % 70'in üzerinde oy almasıyla açıklamak açıklanabilmektedir. Kılıçdaroğlu'nun oy yoğunluğuna bağlı olarak standart sapma elipsi diğer adayların standart sapma elipsine nazaran daha güneyde ve merkeze daha yakın bir elips oluşturmuştur(Şekil 6). Yukarıda da ifade edildiği gibi Kemal Kılıçdaroğlu'nun Adalar ve Kadıköy ilçelerinden aldığı oy yoğunluğu standart sapma elipsinin diğer adaylara nazaran daha güneye çekerken Beşiktaş ilçesinden aldığı % 80,2 oranındaki oy standart sapma elipsini merkeze yaklaştırmıştır(Şekil 6). En yüksek ikinci oyu alan aday Recep Tayyip Erdoğan'ın oyları ise Arnavutköy, Esenler ve Sultanbeyli ilçelerinde % 60 'ın üzerinde oy dağılımına sahiptir(Şekil 3). Bu dağılışı standart sapma elipsinin en yakın rakip olan Kemal Kılıçdaroğlu'nun elipsine göre daha kuzeye yönelimli elipsin ortaya çıkmasına neden olmuştur(Şekil 6).

Şekil 6. 14 Mayıs 2023 seçim sonuçlarına göre adayların standart sapma elipsleri

Recep Tayyip Erdoğan'ın oylarının Anadolu yakasında Kadıköy, Maltepe ve Adalar ilçeleri hariç yoğunlaştığı genel dağılımda Anadolu yakasında oylarının yoğunluk kazandığı gözlenmektedir. Avrupa yakasında ise Arnavutköy, Sultangazi, Esenler, Bağcılar ve Kâğıthane ilçelerinde yoğunlaşırken standart sapma elipsinin bu doğrultuda bir yay çizmiştir. Bu adayın en fazla oy aldığı ilk üç ilçe ise % 68,73 Sultanbeyli, % 66,87 Esenler ve % 66 oranla Arnavutköy ilçeleri olmuştur. En az oy aldığı ilçeler ise % 18,41 Beşiktaş, % 20,31 Kadıköy ve % 23,89 Bakırköy ilçeleri olmuştur (Şekil 6). Bu ilçelerin konumları ve oy oranları göz önüne alındığında Erdoğan'ın oy dağılımının standart sapması Kılıçdaroğlu'nun oy dağılımının standart sapmasından daha doğuda bir elips oluşturmasına neden olmuştur. Dolayısıyla elips daha kuzeyde ve doğuda geniş bir yay çizmektedir.

II. tur seçimleri değerlendirildiğinde II. tur seçimine katılmayan Sinan Oğan ve Muharrem İnce'nin oylarının veya adayların birbirinden aldıkları oylar 28 Mayıs 2023 tarihinde yapılan seçimde doğal olarak I. tura nazaran farklılık göstermektedir. Burada en bariz farkın Recep Tayyip Erdoğan'ın aldığı oyların standart sapması I. tura nazaran daha az bir sapma gösterdiğini gözlenmektedir. Kemal Kılıçdaroğlu'nun aldığı oylar ise daha geniş bir standart sapma elipsi oluşturmuştur. Burada standart sapma eğrisindeki I tura göre farkının öncelikle oy farkından olduğu düşünülse de mekânsal olarak Kemal Kılıçdaroğlu'nun oyları bir önceki tura oranla daha geniş bir alanda artışıyla ilişkilidir. Kemal Kılıçdaroğlu'nun aldığı oyların standart sapma eğrisi güneydeki yerini korurken standart sapma eğrisinin kuzeyde ve doğuda genişlediği tespit edilmiştir (Şekil 7).

Şekil 7. 28 Mayıs 2023 Seçim Sonuçlarına Göre Adayların Standart Sapma Elipsleri

SONUÇ

Bu çalışmada 14 Mayıs ve 28 Mayıs 2023 tarihlerinde gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin İstanbul ili özelinde mekânsal olarak dağılımı incelenmiştir. Çalışmada seçme davranışlarının coğrafi dağılımında belirgin farklar tespit edilmiştir. İstanbul ili sahip olduğu sosyo-kültürel ve ekonomik çeşitlilik nedeniyle Türkiye'nin bir özeti niteliğindedir. Doğal olarak bu çeşitlilik, seçim sonuçlarına da yansımaktadır. Her iki turda da seçimlere katılım oranı Türkiye ortalaması üzerinde olup bu durum İstanbul özelinde seçmenlerin siyasi sürece gösterdikleri yoğun ilgiyi gözler önüne sermektedir. Ancak, ikinci turdaki katılım oranında yaşanan düşüş, seçmenin siyasi motivasyonundaki negatif yönlü değişimi işaret etmektedir. Katılımın mekânsal dağılımı incelendiğinde, Anadolu yakasındaki ilçelerin Avrupa yakasına göre daha yüksek bir katılım oranına sahip olduğu gözlenirken tarihi yarımada ve çevresindeki yoğun nüfuslu ilçelerde ise katılımın daha düşük kaldığı tespit edilmiştir.

Adayların oy dağılımları coğrafi olarak analiz edildiğinde, her adayın belirli bölgelerde yoğunlaşan bir seçmen tabanına sahip olduğu görülmüştür. Birinci turda Kemal Kılıçdaroğlu; Kadıköy, Beşiktaş, Bakırköy gibi ilçelerde %70'in üzerinde oy oranlarına ulaşırken, Recep Tayyip Erdoğan ise Sultanbeyli, Esenler ve Arnavutköy gibi ilçelerde %60'ın üzerinde destek bulmuştur. Standart sapma elipsi analizi, bu mekânsal ayrışmayı net bir şekilde ortaya koymuştur. Kılıçdaroğlu'nun oy yoğunluğu güneydeki ve merkezi ilçelerde kümelenirken, Erdoğan'ın oy dağılımı daha çok kuzey ve doğu aksında bir yayılım göstermiştir. Sinan Oğan'ın seçmen profilinin mekânsal olarak Recep Tayyip Erdoğan'ın seçmen profiliyle benzerlik göstermesi, birinci turun dikkat çekici bulgularından biri olmuştur. Ancak ikinci turda Üsküdar ve Bayrampaşa ilçelerindeki oyların Kemal Kılıçdaroğlu lehine değişmesi seçmenin ikinci tura farklı bir yaklaşımla katıldığını göstermektedir. İki tur arasındaki en belirgin değişim, elenen adayların oylarının kalan iki aday arasında paylaşımında yaşanmıştır. Bu durum genel anlamda İstanbul'un Anadolu yakası Recep Tayyip Erdoğan ve Sinan Oğan'a daha yakın bir seçmen tabanına hitap ettiği tespit edilmiştir. Avrupa yakasında ise Kemal Kılıçdaroğlu'nun seçmene hitap ettiği tespit edilmiştir. İkinci turda genel coğrafi eğilimin ana hatlarıyla korunduğu gözlemlenmekle birlikte, ilçe bazında önemli oy geçişleri yaşanmıştır. Örneğin, Üsküdar'da Sinan Oğan seçmenin tercihini Kemal Kılıçdaroğlu'na yöneldiği, Ümraniye ve Zeytinburnu'nda ise Recep Tayyip Erdoğan'ın rakibinden oy alarak avantaj sağladığı görülmüştür. Standart sapma elipsi analizinde ikinci turda Recep Tayyip Erdoğan'ın oy dağılımının daha az sapma göstererek istikrarlı bir yapı sergilediği, Kemal Kılıçdaroğlu'nun elipsinin ise kuzeye ve doğuya doğru genişleyerek oylarını daha geniş bir coğrafyaya yaydığını ancak yoğunluğunun azaldığını göstermiştir.

Nihayetinde, bu çalışma coğrafi bilgi sistemleri ve mekânsal istatistik yöntemlerinin, seçim sonuçlarını sadece rakamsal veriler yığını olmaktan çıkarıp, anlamlı coğrafi desenler ve eğilimler olarak yorumlamada ne denli güçlü araçlar olduğunu göstermiştir. İstanbul'daki seçim sonuçları, siyasi tercihlerle mekân arasında güçlü bir ilişki olduğunu ve bu ilişkinin seçmenlerin sosyo-ekonomik ve demografik yapısıyla şekillendiğini bir kez daha teyit etmiştir.

Kullanılan yöntem itibarıyla dağılımın eğilimin tespiti açısından standart sapma elipsi yöntemi yoğunluğu vurgulayan mekânsal istatistik tekniklerine ek olarak yönelimin tespitinde kullanılabilecek bir yöntemdir. Ayrıca bu yöntem zamansal değişimin yöneliminin tespiti için de gelecekte çalışmalarda kullanılabilecek bir yöntemdir. Bu yöntem gelir, eğitim ve göç gibi sosyal bilimlerin birçok çalışma alanında kullanılabilecek bir yöntem olup yönelimin tespitinde güçlü bir mekânsal istatistik aracıdır.

EXTENDED SUMMARY

Spatial Analysis of the 2023 Presidential Elections in the Context of Electoral Geography: The Istanbul Example

Introduction

Elections are an indispensable component of democratic governance, representing a process born from the drive of societies to administer themselves through choices made in an environment of free competition. In a democratic setting, the preferences voters express regarding political parties, candidates, and policies constitute a critical factor that shapes a country's political future. These preferences and the resulting attitudes are not formed in isolation; rather, election results are largely shaped by a complex interplay of historical, sociological, ideological, religious, psychological, and economic parameters. Through votes cast in a democratic environment, voters possess the power to determine political authority or to revoke the mandate of a political authority with which they are dissatisfied.

The concept of elections is as old as the history of civilization itself. While it has been applied with unique methods in various civilizations, its origins are widely accepted to extend back to Ancient Greece. However, the electoral concept that emerged in Ancient Greece differed significantly from its modern form. It was an exclusionary system in which participation was limited to a specific class—requiring conditions such as land ownership, being male, or being a member of the clergy—while slaves, women, and non-natives were barred from participation. This concept has undergone significant evolutionary changes to reach the universal suffrage recognized today. Following the French Revolution, the concept of voting rights spread rapidly across Western civilization, although early implementations still lacked equal and general suffrage.

In the specific context of Turkish history, the method of participating in governance was traditionally characterized by approval from tribal leaders in assemblies known as "toy," "kengeş," or "kurultay," rather than direct public voting. The modern concept of elections in Turkish society began during the Ottoman Empire with the "Muhassıllık Council Elections" established in 1840. While the Muhassıllık election was a local administrative practice for selecting tax-collecting officials, the first election in the sense of a general legislative election was realized under the Kanun-u Esasi (Constitution) declared in 1876.

The establishment of the Republic of Turkey marked a new era. The 1923 elections were conducted according to the Law on the Election of Deputies (İntihab-ı Mebusan Kanunu) as a two-stage election, a system that persisted through the 1943 elections under the Deputy Law. The period between 1923 and 1943 was characterized by single-party elections, whereas the elections held between 1946 and 1957 utilized the single-stage list method. The electoral system underwent drastic changes following military interventions. After the 1960 military coup, the system was altered, and the "national remainder" (milli bakiye) system was applied in the 1965 parliamentary election. Following the military coup in 1980, the electoral system changed again, reintroducing a 10% threshold that had previously been removed. Most recently, with the Law on Constitutional Amendments dated January 21, 2017, the government system transitioned from a parliamentary system to a Presidential system.

Elections are tightly interwoven with space, influenced by social, economic, cultural, and demographic elements that vary according to location. Electoral geography, a sub-branch of political geography, examines these spatial variations. This study specifically analyzes the spatial distribution of the two rounds of Presidential elections held on May 14, 2023, and May 28, 2023. The province of Istanbul was selected as the research area because its high level of migration from every region of Turkey makes it a representative sample—a summary—of the country's socio-cultural and economic diversity.

Materials and Methodology

The scope of this study is limited to the district level within the borders of Istanbul province, focusing on the first and second rounds of the Presidential elections in May 2023. The study specifically evaluates the votes received by Presidential candidates, excluding the Parliamentary Election results. The primary data source was the Open Data Portal of the Supreme Election Council (YSK), which provided district-level statistics in digital format, including the number of registered voters, votes cast, valid votes, and the specific vote counts for each candidate.

To analyze this data, the study employed Geographic Information Systems (GIS) software and the "Standard Deviation Ellipse" (SDE) technique. First used by D. Welty Lefever in 1926, the Standard Deviation Ellipse method became widely adopted in geography studies after 1970. This statistical method is used to determine the degree of dispersion and the

directional orientation of spatial data. It is distinguished from standard distance methods by its ability to reveal the orientation of the distribution (e.g., whether the votes stretch along a specific axis).

The SDE is calculated using equations that determine the deviation angle of the x-axis and the y-axis relative to a mean center. In the ArcGIS software used for this study, the standard deviation result is multiplied by the square root of 2 to define the ellipse axes. This methodology allows the study to move beyond simple density analysis (like kernel density) and instead visualize the directional trends and spatial shifts of political support between the two election rounds.

Analysis of Voter Turnout

The Presidential election on May 14, 2023, did not result in an absolute majority, leading to a runoff on May 28, 2023. In the first round, 10,291,297 voters participated in Istanbul. While the national participation rate in Turkey was 88.92%, Istanbul recorded a significantly higher rate of 90.61%. This represented the highest participation rate in the city in the last 30 years.

However, in the second round on May 28, participation declined. The number of voters in Istanbul dropped to 9,984,159, and the participation rate decreased by 2.77% to 87.84%. Despite this decline, the study notes that participation remained high by historical and global standards.

Spatially, a distinct pattern emerged regarding turnout. Districts on the Anatolian side of Istanbul generally exhibited higher participation rates compared to districts on the European side. The district with the highest participation was Şile (90.18%), followed by Çatalca, Kadıköy, Çekmeköy, Sultangazi, Tuzla, and Kartal. Conversely, the lowest participation was found in Fatih (84.84%), along with Beyoğlu, Şişli, Zeytinburnu, and Esenyurt. The study identified that low participation was clustered in high-density areas, particularly in the Historic Peninsula and the first electoral region.

First Round Election Results (May 14, 2023)

The 2023 elections were characterized by alliances. Recep Tayyip Erdoğan ran for the People's Alliance, Kemal Kılıçdaroğlu for the Nation Alliance, Sinan Oğan for the ATA Alliance, and Muharrem İnce for the Memleket Party. Although Muharrem İnce withdrew days before the election, he remained on the ballot and received votes. The first-round results were: Recep Tayyip Erdoğan 45.4%, Kemal Kılıçdaroğlu 49.9%, Sinan Oğan 4.4%, and Muharrem İnce 0.3%.

Spatial analysis revealed sharp polarizations. Kemal Kılıçdaroğlu received his highest support in the southern and central districts, specifically Kadıköy (80.6%), Beşiktaş (80.5%), Bakırköy (73.5%), Adalar (72.2%), and Şişli (68.7%). In contrast, Recep Tayyip Erdoğan's stronghold was in the peripheral and northern districts, receiving high support in Sultanbeyli (65.2%), Esenler (62.1%), Arnavutköy (61.6%), Sultangazi (58.3%), and Bağcılar (57.9%).

A critical statistical finding was the correlation between Sinan Oğan's votes and Recep Tayyip Erdoğan's votes. In districts where Erdoğan performed well, Oğan also tended to see increased support, whereas Oğan's votes decreased in districts dominated by Kılıçdaroğlu. This suggests that the Sinan Oğan voter profile shares a similar spatial and potentially ideological tendency with the Recep Tayyip Erdoğan voter base.

Second Round Analysis and Vote Shifts (May 28, 2023)

The runoff election was held between the top two candidates, Erdoğan and Kılıçdaroğlu. While the general geographical patterns remained similar, significant district-level shifts occurred due to the redistribution of votes from the eliminated candidates.

The most notable shift occurred in Üsküdar, where Kılıçdaroğlu increased his vote share by 10% compared to the first round. In this district, Erdoğan lost 4.8%, and the data suggests that voters who supported Sinan Oğan (4.9% in the first round) largely shifted to Kılıçdaroğlu. Conversely, in Ümraniye and Zeytinburnu, Erdoğan successfully captured opposition votes. In Ümraniye, Erdoğan absorbed Oğan's previous 5.6% share and further eroded Kılıçdaroğlu's support by 1.2%, widening the gap by 7.1%. A similar trend was observed in Zeytinburnu, where Erdoğan widened the margin by 6.2%. Overall, Erdoğan's vote share increased by an average of 1.6% across districts, while Kılıçdaroğlu saw an average increase of roughly 3%.

Spatial Statistical Analysis: Standard Deviation Ellipse Findings

The Standard Deviation Ellipse analysis provided a visual representation of the vote distribution. Generally, all candidates showed an East-West directional trend due to the physical layout of Istanbul.

- **Muharrem İnce:** Despite receiving the fewest votes, İnce showed the highest standard deviation (2.8). His votes were characterized as outliers or "reaction votes," appearing in peripheral districts like Şile and Çatalca after his withdrawal. This caused his ellipse to be the widest and most northerly oriented.
- **Sinan Oğan:** Oğan's ellipse (1.7 deviation) was relatively compact and showed a stronger inclination toward the Anatolian side.

- **Kemal Kılıçdaroğlu:** His support was anchored in the south. In the first round, high concentrations in coastal districts like Adalar, Bakırköy, and Kadıköy pulled his ellipse southward and closer to the city center.
- **Recep Tayyip Erdoğan:** His votes were concentrated in the northern and eastern axes (Arnavutköy, Esenler, Sultanbeyli), causing his ellipse to be oriented further north and east compared to Kılıçdaroğlu.

Comparing the two rounds, the spatial behavior of the candidates diverged. In the second round, Recep Tayyip Erdoğan's vote distribution became more stable, showing less deviation (1.8 in the first round). This indicates a consolidated voter base. In contrast, Kemal Kılıçdaroğlu's ellipse expanded geographically toward the north and east in the second round. While he gained votes in a wider area, the density of this support was lower, resulting in a wider, less concentrated ellipse compared to the first round.

Conclusion

This study analyzed the spatial distribution of the 2023 Presidential elections in Istanbul, revealing distinct geographic clusters of political behavior. Istanbul, serving as a summary of Turkey due to its demographic diversity, reflected this diversity in its election results. The high voter turnout, despite a slight dip in the second round, highlights the intense political engagement of the Istanbul electorate.

The analysis confirmed that political preferences are geographically rooted. Kılıçdaroğlu's support was entrenched in the southern and central districts, while Erdoğan dominated the northern and eastern axes. The study also clarified the role of third-party candidates; Sinan Oğan's base was spatially aligned with Erdoğan's in the first round, though the second round saw complex redistributions, such as Oğan's voters in Üsküdar shifting to Kılıçdaroğlu.

Ultimately, the Standard Deviation Ellipse analysis demonstrated that Erdoğan's support became spatially "stable" in the second round, whereas Kılıçdaroğlu's support became more "dispersed". This research validates the utility of GIS and spatial statistics in transforming raw election data into meaningful geographical insights, confirming the strong relationship between space, socio-economic structure, and political behavior in Turkey. The method proved effective not just for density analysis, but for determining the directional orientation of political trends.

KAYNAKÇA

- Akkoç, A. (2014). Yunan Demokrasisinin Kavramsal Yönü ve Toplumsal Arka Planı. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 31-42.
- Armutcu, B. (2023). Seçmen Davranışı Üzerine Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi: Vosviewer ile Araştırma. *Route Educational & Social Science Journal*, 10(5), 1-9.
- Armutcu, B., & Tan, A. (2023). Seçmenlerin Siyasal Davranışları Üzerinde Etkili Olan Faktörler: X-Y-Z Kuşakları Üzerine Bir Araştırma. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(1), 20-40.
- Biçici, M., & Sönmez, M. E. (2015). Türkiye'de Seçim Sonuçlarının Mekansal Dağılışı ile Ekonomi Arasındaki İlişki: 2002-2015 Dönemi Örneği. *Türkiye Cumhuriyeti'nin Ekonomik ve Sosyal Tarihi Uluslararası Sempozyumu* (s. 1481-1511). Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi.
- Çakıroğlu, A., & Hinic, M. J. (2006). A spatial analysis of Turkish party preferences. *Electoral Studies*, 369-392.
- Çubukçu, K. M. (2015). *Planlamada ve Coğrafyada Temel İstatistik ve Mekansal İstatistik*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Doğan, M., & Doğan Sertkaya, Ö. (2022). Türkiye'nin Jeopolitiği. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 5(2), 320-339. doi:https://doi.org/10.33712/mana.1159064
- Efe, A. (2009). Osmanlı Devleti'nde Mali Sistem Arayışının Getirdiği Yerel Yönetim Uygulamaları: Muhassıllık Örneği. *Tarih Dergisi*(49), 59-89.
- Gençkaya, Ö. F., & Bakırcı, E. (2022). Türkiye'de Seçim Coğrafyası: 24 Haziran 2018 Seçimleri Üzerine İlçe Temelli Bir Analiz. *Yaşama Dergisi*(46), 73-111.
- Gökburun, İ., & Sertkaya Doğan, Ö. (2023). İstanbul'un Demografik Dönüşüm Süreci Üzerine Bir İnceleme. *Kent Akademisi Dergisi*, 16(4), 2440-2459. doi:https://doi.org/10.35674/kent.1283896
- İbrahimov, A., & Özözen, S. (1999). Türkiye'de 1995 Seçim Sonuçlarının Sosyo-Demografik Göstergeleri. *Ege Coğrafya Dergisi*(10), 39-52.
- Kaya, İ. (2008). Coğrafi Bağlam, Siyasal Katılım ve Parti Tercihleri: 22 Temmuz 2007 Türkiye Genel Seçimlerine Coğrafi Bir Bakış. V. *Coğrafya Sempozyumu* (s. 199-211). Ankara: TÜCAUM.

- Kaya, Ö., Toroğlu, E., & Adıgüzel, F. (2015). 2011 Genel Seçimlerinde Partilerin Aldığı Oy Oranlarının İlçeler Ölçeğinde Mekânsal Analizi. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakóltesi Coğrafiya Dergisi*(31), 1-13.
- Lefever, D. W. (1926). Measuring Geographic Concentration by Means of the Standard Deviational Ellipse. *American Journal of Sociology*, 32, 89-94. doi:<https://doi.org/10.1086/214027>
- Özdemir, A., & Nişancı, Ş. (2019). Türkiye’de ve Dünyada Seçim Kavramı ve Olgusunun Gelişimi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(46), 73-96.
- Özözen Kahraman, S. (2007). *Seçimlerin Mekansal Analizi (Türkiye ve İstanbul Örneğinde Seçimlerin Coğrafi Analizi)*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Raine, J. W. (1978). Summarizing point patterns with the Standard Deviational Ellipse. *The Royal Geographical Society*, 10(5), 328-333.
- Sandal, E. K., Karabulut, M., & Gürbüz, M. (2008). Türkiye’nin Ağırlıklı Nüfus Merkezleri. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 1(2), 13-24.
- Sevinç, H. (2021). Antik Yunan’da Siyasal Yapı ve Aristo ile Platon Özelinde Siyasal Düşünüş. *Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 7(2), 209-223.
- T.C. Yüksek Seçim Kurulu. (2023, Eylül 29). *Cumhurbaşkanı ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçim İstatistikleri*. T.C. Yüksek Seçim Kurulu Güncel Seçim İstatistikleri: <https://www.ysk.gov.tr/tr/2023-cumhurbaskani-ve-milletvekili-secim-i%CC%87statistikleri/1541626> adresinden alındı
- Üzmez, U. (2020). *Türkiye’de Yerel Seçim Sistemi: Sorunlar ve Yeni Bir Model Önerisi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yerlikaya Şaşmaz, O. (2016). 1983-2015 Döneminde Genel Seçimlerin Sonuçlarına Göre Elazığ’ın Siyasi Eğilimi. *Fırat Üniversitesi Harput Araştırmaları Dergisi*, 77-96.
- Yüksek Seçim Kurulu. (2023, 09 24). *Cumhur Başkanı Seçimi Arşivi*. Yüksek Seçim Kurulu Açık Veri Portalı: <https://acikveri.ysk.gov.tr/secim-sonuc-istatistik/secim-sonuc>” adresinden alındı